ശരണമയ്യപ്പാ!

128

വള്ളത്തോൾ.

ശരണമയ്യപ്പാ!

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

വള്ളത്തോൾ

10715
E1086

വള്ളത്തോൾ ഗ്രന്ഥാലയം,
ചെറുതുരുത്തി.
1117.

Price 3 as.] [വില 3 ണ.

പ്രസ്താവന

ഒരു തീൎത്ഥയാത്രക്കാരൻ ആവശ്യപ്പെട്ടതനുസരിച്ച മഹാകവി വള്ളത്തോഠം 1108 ധനുമാസത്തിൽ എഴുതിയതാണു് ഈ സ്തോത്രം. ശൌരിമലക്കു നോൽമ്പിട്ടു പോകുന്നവൎക്കു പ്രത്യേകം ഉന്മേഷജനകമാണു് ഈ മംഗളഗാനമെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കേണ്ടതില്ല. ശൌരിമല അയ്യപ്പന്റെ അന്യാദൃശങ്ങളായ അപദാനങ്ങഠം വൎണ്ണനത്തിന്നു വിഷയമായിരിക്കുന്നു. യാത്രക്കാരുടെ അനുഭവങ്ങഠംക്കു് അനുരൂപമായ വിധത്തിൽ വിഷയത്തെ ക്രമപ്പെടുത്തി അവരെ ആവേശം കൊള്ളിക്കുന്ന മട്ടിൽ ഭക്തിരസത്താൽ മധുരമാക്കിക്കൊണ്ടുള്ളതാണു പ്രതിപാദനം. ഭാഷാരീതിയാണെങ്കിൽ പ്രസന്നലളിതമായിരിക്കുന്നു. ഇത്രയും ഗുണധോരണിയുള്ള ഒന്നാണു 'ശരണമയ്യപ്പാ' എന്ന ഈ മഹാസ്തോത്രം.

"ചൊല്ലുന്നതോ ഭക്തിമയാസ്പരത്തി-
ലാനന്ദലബ്ധിക്കിനി യെന്തു വേറെ"

എന്നു മതിമറന്നുരചെയ്യുവാൻ മഹാകവിക്കു ഭാഗ്യമുണ്ടാകുമാറാകട്ടെ. ഇതേ ഇനിയൊന്നു പറയുവാനുള്ളൂ.

പ്രസാധകൻ, കെ. കെ. രാജാ.

ശരണമയ്യപ്പാ!

10705
E1086

(പാന)

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,

വ്യാഖ്യാനം

തിരുവിതാംകൂറിലുള്ള ശൌരിമലയിൽ ശ്രീപരശുരാമനാൽ പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ട ശാസ്താവിനെ ദർശിച്ചു പോരുന്നതു പഴനിയാണ്ടവനെ ദർശിച്ചുപോരുന്നതു പോലെ പുണ്യവും അഭീഷ്ടസാധകവുമാകുന്നു. ശൌരിമലയിലേയ്ക്കു നോൽമ്പിട്ടു പോകുന്ന ഭക്തന്മാൎക്കു വേണ്ടി എഴുതപ്പെട്ടതാണു "ശരണമയ്യപ്പാ" എന്നു ഇക്കവിത. "ശരണമയ്യപ്പാ" എന്ന വിജയപ്രദസ്തോത്രം മുഴക്കിക്കൊണ്ടാണു ശൌരിമലയ്ക്കു നോൽമ്പിട്ടവർ യാത്രചെയ്യുക പതിവു്. ആ പരിശുദ്ധവാക്യംതന്നെയാണു് ഇതിലെപ്പല്ലവികൾ. കാവ്യത്തിന്നു "ശരണമയ്യപ്പാ" എന്നു നാമകരണം ചെയ്തിരിക്കുന്നതും ഈ മഹിമാവിലാസംകൊണ്ടുതന്നെ.

ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 1

ആരംഭത്തിൽ കവി സ്തോത്രത്തിന്നു വിഷയമായ ദേവനെ നിർദ്ദേശിച്ചിരിക്കുന്നു. കാവ്യാരംഭത്തിൽ ശ്രീശബ്ദം പ്രയുക്തമായിരിക്കുന്നതിനാൽ മംഗളപരിസമാപ്തി സൂചിതമായിരിക്കുന്നുണ്ടു്.

1. ശ്രീശബരിമല = ശൌരിമല. രാമായണത്തിൽ പ്രസിദ്ധമായിപ്പറയപ്പെട്ടിരിക്കുന്ന ശബരി ഈ മലയിലാണു തപസ്സു ചെയ്തുകൊണ്ടിരുന്നതെന്നു വിശ്വസിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ ശൌരിമല (ശബ്ദരിമല) എന്നു പ്രസിദ്ധിയുണ്ടായി. കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ! = വിഷ്ണുവിൻെറയും ശിവൻെറയും പരിപക്വമായ പ്രേമം ആകൃതി പൂണ്ടതുപോലിരിക്കുന്നവനേ! ഈ പദത്താൽ ശാസ്താവിൻെറ അവതാരത്തിന്നു കാരണമായ കഥ സൂചിപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. അസുരന്മാരുടെ കൈവശത്തിൽ നിന്നു അമൃതകുംഭം കരസ്ഥമാക്കുവാൻ മഹാവിഷ്ണു കൈക്കൊണ്ട വിഷ്ണുമായാസ്വരൂപം അഥവാ മോഹിനീരൂപം പരമശിവൻ കണ്ടു കാമിച്ചതിൻെറ ഫലമായിട്ടാണു ശാസ്താവിൻെറ അവതാരമുണ്ടായിട്ടുള്ളതെന്നു കഥ പ്രസിദ്ധമാകുന്നു. ഏഴകൾക്കു്=അശര

ഭാൎഗ്ഗവീകാന്തനാകും വരാംഗിയിൽ-
ബ്ഭാൎഗ്ഗവീൎയ്യാൽപ്പിറന്ന നിൻവിഗ്രഹം,
ഭാൎഗ്ഗവൎഷിയാൽക്കാട്ടിൽ പ്രതിഷ്ഠിതം,
ഭാഗ്യവത്തായ കണ്ണിന്നേ കാണാവൂ! 2

ണന്മാൎക്കു്, പാവപ്പെട്ടവൎക്കു്. പാശമോചനം നിൻ പദമൊന്നുതാൻ=അവിടുത്തെത്തൃപ്പാദമാണു സംസാരബന്ധത്തിന്റെ നാശത്തിന്നുള്ള ഒരൊററ വസ്തു.

2. ഭാൎഗ്ഗവീകാന്തൻ=ശ്രീഭഗവതിയുടെ ഭൎത്താവു് (വിഷ്ണു). വരാംഗിയിൽ = സുന്ദരിയിൽ. ഭാൎഗ്ഗവീൎയ്യാൽ = ഭൎഗ്ഗന്റേ (ശിവന്റേ)തായ വീൎയ്യ(ബീജ)ത്താൽ. നിൻവിഗ്രഹം = അങ്ങയുടെ ബിംബം. ഭാൎഗ്ഗവൎഷി = പരശുരാമമഹൎഷി. പ്രതിഷ്ഠിതം=പ്രതിഷ്ഠിക്കപ്പെട്ടതു്. ശ്രീ പരശുരാമൻ കേരളത്തിന്റെ രക്ഷയ്ക്കുവേണ്ടി മുപ്പത്തിരണ്ടു ശാസ്താക്കന്മാരെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുണ്ടെന്നും കുതിരാൻ മലയിലും അകമലയിലും മററും കാണപ്പെടുന്ന ശാസ്താക്കന്മാരുടെ വിഗ്രഹങ്ങളും മററും ഇങ്ങനെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചിട്ടുള്ളവയാണെന്നും ഐതിഹ്യമുണ്ടു്. ശൌരിമല അയ്യപ്പനും മേൽപ്പറഞ്ഞ മുപ്പത്തിരണ്ടു ശാസ്താക്കന്മാരിൽ ഉൾപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ഭാഗ്യവത്തു്=ഭാഗ്യമുള്ളതു്. വിഷ്ണുവിന്റെ മോഹിനീരൂപത്തിൽ ശിവനു ജനിച്ച

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 3

ഉണ്ടു വേട്ടയിൽ പ്രീതി ഭവാനെന്നു
കണ്ടറിഞ്ഞതുകൊണ്ടായിരിയ്ക്കണം,
തന്മഴുവീശി വെട്ടിക്കളയാഞ്ഞ-
തിമ്മഹാവനം ത്വൽപ്രതിഷ്ഠാപകൻ. 4

അങ്ങയെ പരശുരാമമഹർഷി ശൌരിമലയിൽ പ്രതിഷ്ഠിച്ചു. അവിടെ വന്നു് അങ്ങയെ കാണുന്നതു ഭാഗ്യവാന്മാർക്കേ സാദ്ധ്യമായിരിക്കയുള്ളു. ഓരോ ഖണ്ഡികയുടെ അവസാനത്തിലും "ശ്രീ ശബരി........ നുതാൻ" എന്ന ഭാഗം ആവൎത്തിച്ചിരിക്കുന്നതു കവിയുടെ ഭക്തിപാരമ്യത്തെ ദ്യോതിപ്പിക്കുന്നു.

4. വേട്ട=നായാട്ടു്. പ്രീതി=സന്തോഷം. ഇമ്മഹാവനം = ഈ വങ്കാട്ടു്. ത്വൽപ്രതിഷ്ഠാപകൻ=അങ്ങയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചവൻ. കേരളം വെട്ടിത്തെളിയിച്ചു കൃഷി ചെയ്യുവാൻ തുടങ്ങിയ ആൎയ്യവൎഗ്ഗക്കാരുടെ നായകനും അങ്ങയെ പ്രതിഷ്ഠിച്ചവനും ആയ പരശുരാമൻ തന്റെ വെണ്മഴുകൊണ്ടു് ഈ മല വെട്ടിവെളുപ്പിക്കാതിരുന്നതു് അങ്ങയ്ക്കു നായാട്ടിൽ താൽപൎയ്യ

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 5

കാമകോപാദിഹിംസ്രജന്തുക്കളാൽ-
ബ്ഭീമമെങ്ങൾതൻമാനസകാനനം
വില്ലെടുത്തശ്വവീരാധിരൂഢനായ്-
പ്പള്ളിവേട്ട തുടന്റുകൊൾകിങ്ങു നീ! 6

മുണ്ടെന്നറിഞ്ഞതുകൊണ്ടായിരിക്കണം എന്നു കവി ഉൽപ്രേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

6. കാമകോപാദിഹിംസ്രജന്തുക്കൾ = ഹിംസാശീലമുള്ള കാമം, കോപം മുതലായ ജന്തുക്കൾ. ഭീമം=ഭയങ്കരം. എങ്ങൾതന്മാനസകാനനം = ഞങ്ങളുടെ മനസ്സാകുന്ന കാട്. അശ്വവീരാധിരൂഢൻ= ഒന്നാംതരം കുതിരയുടെ പുറത്തു കയറിയവൻ. പള്ളിവേട്ട=നായാട്ട്. മുൻഖണ്ഡത്തിൽ ശാസ്താവിന്നു നായാട്ടിലുള്ള താല്പര്യം വ്യക്തമാക്കിയിട്ടുണ്ട്. ഈ ഖണ്ഡത്തിൽ നായാട്ടു ചെയ്യുവാനുള്ള മറെറാരു രംഗം കൂടി കാണിച്ചുകൊടുക്കുന്നു. ഞങ്ങളുടെ മനസ്സ് കാമക്രോധാദികളായ ക്രൂരജന്തുക്കളാൽ ഭയങ്കരമായിക്കിടക്കുന്ന ഒരു കാട്ടുപ്രദേശമാണ്. അല്ലയോ ശാസ്താ

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 7

ചെയ്യിരിയ്ക്കാമടിയങ്ങളിന്ദ്രിയ-
പ്രീതിയൊന്നിനുവേണ്ടിപ്പല പാപം,
ശാസനം ചെയ്യുകൊള്ളുക ശാസ്താവേ
ശാശ്വതപരിശുദ്ധിയ്ക്കു ഞങ്ങളെ. 8

വേ, അങ്ങുന്നു വില്ലെടുത്തു കുതിരപ്പുറത്തു കയറി. അവിടെ നായാട്ടുചെയ്യ് ഈ കാമാദി ഹിംസ്രജന്തുക്കളെ നശിപ്പിച്ചാലും.

8. ഇന്ദ്രിയപ്രീതിയൊന്നിനുവേണ്ടി = കണ്ണ്, മൂക്ക്, നാവ്, ചെവി ത്വക്ക് (തൊലി) എന്നീ അഞ്ചിന്ദ്രിയങ്ങളെ തൃപ്തിപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി മാത്രം. കാണുക, മണക്കുക, സ്വാദറിയുക, കേൾക്കുക സ്പർശിക്കുക എന്നിങ്ങിനെ അഞ്ചുവിധത്തിലാണല്ലൊ ലോകസുഖങ്ങൾ മനുഷ്യൻ അനുഭവിച്ചുപോരുന്നതു്. ഈ അഞ്ചുവിധത്തിലുള്ള സുഖാനുഭവത്തിലല്ലാതെ അതായതു് ഈശ്വരവിഷയത്തിൽ ശ്രദ്ധിക്കാതെ എന്നു ചുരുക്കം. ശാസനം ചെയ്യുകൊള്ളുക=വേണ്ടവിധത്തിൽ നടത്തുക (രക്ഷിക്കുക). ശാസ്താവേ=രക്ഷിക്ക

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവ പ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 9

നിന്നുപാന്തം ചുഴന്ന കരിംകാടി-
ത്തന്യദുർല്ലഭാമേയ മഹിമാവേ,
തെന്നലേല്ക്കയാൽപ്പാറിപ്പറന്നതാം
നിന്നുടയാടതാനായിരിയ്ക്കുമോ! 10

10715
E1080

നവനേ! ശാശ്വതപരിശുദ്ധിക്ക്=നിത്യശുദ്ധിക്കുവേണ്ടി. ഇന്ദ്രിയപ്രീതിക്കു മാത്രമായി ഞങ്ങൾ പല പാപവും ചെയ്തിട്ടുണ്ടാകാം. ഞങ്ങൾക്കു നിത്യശുദ്ധിയുണ്ടാവാൻ ഞങ്ങളെ വേണ്ടവഴിക്കു നടത്തി ശാസ്താവായ അങ്ങുന്നു രക്ഷിക്കണം.

10. നിന്നുപാന്തം=നിന്റെ സമീപപ്രദേശത്തെ. ചുഴന്ന=ചുററി നില്ക്കുന്ന. കരിങ്കാടിത്ത്=ഈ കരുത്ത കാട്ട്. അന്യദുർല്ലഭാമേയമഹിമാവേ=മറെറാരാൾക്കു കിട്ടുവാൻ പ്രയാസമായിട്ടുള്ളതും അളവററതും ആയ മഹാത്മ്യമുള്ളവനേ! തെന്നൽ=ചെറുകാററ്. നിന്നുടയാട=അങ്ങുന്നു ചുററിയിരിക്കുന്ന വസ്ത്രം. പച്ചപ്പട്ട് ഉടുത്തവനായിട്ടാണു ശാസ്താവിനെ ധ്യാനിക്കാറുള്ളത്. മലയുടെ മുകൾ ഭാഗത്തായിട്ടാണു

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവ പ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 11

കേവലം ദൂരദൂരത്തുനിന്നൊരു
കാർവരിപോലെ കാണായ നിൻവനം
ദേവ, ഞങ്ങൾ തൻ ദൂനമാം ദൃഷ്ടിയ്ക്കു
പാവനമായൊരഞ്ജനക്കോലല്ലോ! 12

ശാസ്താവിൻെറ ക്ഷേത്രം. ഇങ്ങിനെയിരിക്കെ താഴ്വാരപ്രദേശങ്ങളിൽ കാണപ്പെടുന്ന കാടിനെ അയ്യപ്പൻ അണിഞ്ഞിരിക്കുന്ന വസ്ത്രം കാററത്തിളകുന്നതായി ഉൽപ്രേക്ഷിച്ചിട്ടുള്ളതിൻെറ സ്വാരസ്യം പ്രസ്താവയോഗ്യമായിരിക്കുന്നു.

12. കേവലം ദൂരദൂരത്തുനിന്നു് = തീരെ അകലത്തുനിന്നു്. ഒരു കാർവരപോലെ=കരെ രേഖയിൽ കാണപ്പെടുന്ന മേഘമാലപോലെ. നിൻവനം=അങ്ങയുടെ കാടു്. ദൂനം=ദുഃഖിതം. പാവനം=വിശുദ്ധികരം. അഞ്ജനക്കോലു്=അഞ്ജനശലാക (കണ്ണെഴുതുവാനുള്ള അഞ്ജനക്കല്ലിൻെറ നീണ്ടു നേരിയ ഒരു കോലു്). അകലെനിന്നു നോക്കുമ്പോൾ ഒരു വരിയായി മേഘമാലപോലെ കാണപ്പെടുന്ന കാടിനെ ക

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവ പ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 13

ബുദ്ധ്യതീതമാം നിന്നനന്തതത്വത്തെ-
പ്പുത്രമർമ്മരംകൊണ്ടു പതുക്കവേ
വാനിടത്തിനു ചൊല്ലിക്കൊടുക്കുന്ന
പീനശാഖങ്ങൾ നാനാതരുക്കളും; 14

ണ്ണിനു കുളർമ നല്കുന്ന അഞ്ജനക്കോലായി സംഭാവനം ചെയ്യിരിക്കുന്നു.

14. ഈ ഭാഗം മലയോടടുത്തതിനുശേഷം കാണപ്പെടുന്ന വനഭംഗിയുടെ വർണ്ണനമാകുന്നു. വിഷയത്തിൻെറ പ്രതിപാദനത്തിലും വർണ്ണനത്തിലും രചനയിലും ഔചിത്യം ദീക്ഷിച്ചുകൊണ്ടല്ലാതെ മഹാകവി വള്ളത്തോൾ കവിതയെഴുതുക പതിവില്ല. ആദിയിൽ അകലെ നിന്നു കാണപ്പെടുന്ന കാഴ്ചയും മലവാരത്തിന്നടുത്തതിനുശേഷം മലയുടെ ഒട്ടാകെയുള്ള കാഴ്ചയും വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നതു് വർണ്ണനപ്രധാനമായ ഈ കൊച്ചുകാവ്യത്തിൽ പ്രതിപാദനത്തെസ്സംബന്ധിച്ചേടത്തോളം കവി എത്രത്തോളം ഔചിത്യം ദീക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു എന്നു കാണുവാൻ ഉദാ

ഹാരണമായിരിക്കുന്നു. മലയുടെ അടിവാരത്തെത്തിയ ഭക്തന്റെ ദൃഷ്ടിയിൽപ്പെട്ടുപോകുന്ന സംഗതികൾ വർണ്ണിച്ചുകാണിക്കുകയേ കവി ചെയ്യിട്ടുള്ളു. വർണ്ണനവിഷയമായ പ്രകൃതിസൌന്ദര്യത്തെ ഭക്തിഭാവത്തിന്റെ കാൽക്കൽ കാണിക്കവെക്കുവാനും മഹാകവിയ്ക്കു മറവി പററിയിട്ടില്ല. ബുദ്ധ്യതീതം എന്നു മുതൽ പ്രകൃതി ഭഗവതി എന്നുവരെയുള്ള ഭാഗം മേൽപ്പറഞ്ഞ അഭിപ്രായത്തെ വിശദമാക്കുന്നുണ്ടു്. ബുദ്ധ്യതീതം=ബുദ്ധിയെ അതിക്രമിച്ചു വർത്തിക്കുന്നതു് (ആലോചിച്ചറിവാൻ പോലും സാധിക്കാത്തതു്). നിന്നനന്തത്വം=നിന്റെ അളവില്ലാത്ത നില (ഈശ്വരന്റെ മാഹാത്മ്യം അളവററതാകയാൽ അതിനെ ബുദ്ധികൊണ്ടളന്നു വെയ്ക്കുവാൻ സാധിക്കയില്ലെന്നു സ്പഷ്ടം). പത്രമർമ്മരം=ഇലകളുടെ മർമ്മരശബ്ദം (മറ മറ എന്ന ശബ്ദം) വാനിടത്തിന്നു്= ആകാശത്തിനു്. പീനശാഖങ്ങൾ = തടിച്ച കൊമ്പുകൾ ഉള്ളവ. നാനാതരുക്കൾ = പലതരം മരങ്ങൾ. തടിച്ച കൊമ്പുകൾ ആകാശത്തോളം മുട്ടിനില്ക്കുന്ന പലതരം മരങ്ങൾ കാററടിക്കുമ്പോൾ ഇലകളിൽ നിന്നു പുറപ്പെടുന്ന മർമ്മരശബ്ദത്താൽ ഈശ്വരനായ അങ്ങയുടെ അളവററ മാഹാത്മ്യത്തെ ആകാശത്തിന്റെ ചെവിയിൽ മന്ത്രിക്കുകയാണോ എന്നു തോന്നിപ്പോകും.

കണ്ണുകൾക്കും വിചിത്രച്ചിറകൊളി
ചിന്നുമാറുള്ള പാറിപ്പറക്കലാൽ,
പൂക്കലില്ലാത്ത വള്ളിക്കുടിലിന്നും
പൂക്കളെച്ചേർത്ത കൊച്ചുകിളികളും; 15

നിച്ചിലും മഞ്ഞുപെയ്യു മിക്കാലത്തും
പച്ചിലമരത്തോപ്പാം മുകിൽച്ചാത്തിൽ
പീലിയാൽ മഴവില്ലണച്ചുദ്ഗീത-
ലീലയോടാട്ടമാണ്മയിൽക്കൂട്ടവും; 16

15. വിചിത്രച്ചിറകൊളി=ചിറകുകളുടെ നാനാവർണ്ണപ്രകാശം. നാനാവർണ്ണത്തിലുള്ള ചിറകുകളോടുകൂടിയ കൊച്ചുകിളികൾ അവിടവിടെപ്പാറിപ്പറക്കുന്നതിനിടയിൽ പൂക്കാത്ത ചില വള്ളിക്കുടിലുകളിൽച്ചെന്നിരിക്കുമ്പോൾ അവ പൂത്തുനില്ക്കുന്നതുപോലെ കാണപ്പെടുന്നു.

16. നിച്ചിലും=പതിവായി, എപ്പോഴും. മുകിൽച്ചാത്ത്=മേഘമാല. ഉദ്ഗീതലീലയോടാട്ടമാൺമയിൽ= പാടിയാടിക്കളിക്കുന്ന മയൂരം. മഞ്ഞുകാലത്താണല്ലൊ ശൌരിമലയ്ക്കു നോൽമ്പിട്ടുപോകാറുള്ളതു്. അക്കാലത്തു മഞ്ഞുപെയ്യുകൊണ്ടിരിക്കുന്നതിനാൽ പച്ചിലകളുള്ള മാമരങ്ങളിൽ ജലാംശങ്ങൾ പററിനില്ക്കുക പതിവാണു്. അങ്ങനെയിരിക്കേ മയി

പട്ടുമേനികൾ മാനുകൾ മേയുന്ന
പച്ചവർണ്ണമാം പൈമ്പുൽത്തകിടിയും;
പാറമേൽത്തട്ടി മുത്തു വിതറിന
പാലൊളിച്ചോല പായുമിടങ്ങളും; 17

ലുകൾ മേഘഭ്രമത്താലോ എന്നു തോന്നുമാറു് ആഹ്ലാദത്താൽ പീലി വിടൎത്തി ആടിപ്പാടിക്കൊണ്ടിരിക്കുന്നു. ഈ സന്ദൎഭത്തിൽ മഞ്ഞുകാലത്തുപോലും മേഘമാലയിൽ മഴവില്ലുണ്ടാകുന്നതുപോലെ ആ മാമരക്കൂട്ടത്തിൽ അഴകുണ്ടാകുന്നു. മഴവില്ലുണ്ടാകുന്നതിനുള്ള കാരണങ്ങൾ കവിയിവിടെ പൂൎണ്ണമായിക്കാണിച്ചുതന്നിട്ടുണ്ടു്. മയിൽപ്പീലിയും പച്ചിലമരക്കൂട്ടവും തന്നെ മഴവില്ലിന്നും മേഘത്തിന്നും മതിയാകുന്നതാണു്. പോരെങ്കിൽ പീലികളുടെ നിറങ്ങൾ വൃത്താകൃതിയിൽ പ്രതിബിംബിച്ചു മരക്കൂട്ടങ്ങളിൽക്കാണുവാൻ പച്ചിലകളിലെ മഞ്ഞുതുള്ളികൾ സഹായിക്കുന്നുമുണ്ടു്.

17. പട്ടുമേനികൾ=പട്ടുപോലെ മാർദ്ദവവും മിനുപ്പുമുള്ള ശരീരത്തോടു കൂടിയവ. പൈമ്പുൽത്തകിടികൾ=ഇളംപുൽപ്രദേശങ്ങൾ. പാറമേൽ......ഇടങ്ങൾ=ചോലകളിലെ ധവളമായ ജലപ്രവാഹം പാറമേൽ തട്ടിച്ചിന്നുമ്പോൾ മുത്തുമണികൾ വിതറുന്നതുപോലെയുള്ള കാഴ്ചയുണ്ടാകുന്നു. ഈ ആശയം

എത്ര സുന്ദരമിഗ്ഗിരികാന്താരം
ഏദൃശ്യരൂപമാം തന്റെ സവ്വസ്വവും
തൽപ്രിയാത്മമിങ്ങപ്പിച്ചിരിയ്ക്കുന്നു
സപ്രഹഷം പ്രകൃതി ഭഗവതി! 18

തന്നെ സ്വല്പം ഭേദപ്പെട്ടുകൊണ്ടു മഹാകവിയുടെ ഭാരതപ്പുഴ എന്ന കവിതയിലുമുണ്ട്.

"ചിലദിക്കിലിതിൽക്കിടക്കുമോരോ
ശിലമേൽത്തല്ലിമറിഞ്ഞുപോകയാലേ
അലമാലയിൽനിന്നണിപ്പളുങ്കിൻ-
കുലമങ്ങിങ്ങു തെറിച്ചിടുന്നു ഭംഗ്യാ"

(സാഹിത്യമഞ്ജരി, Part I Page 61)

18. എത്രസുന്ദരമിഗ്ഗിരികാന്താരം = ഈ മലയിലെ കാട്ട് എത്ര മനോഹരമാണ്. പത്രമമ്മരം കൊണ്ടു ശാസ്താവിന്റെ അനന്തമാഹാത്മ്യത്തെ ആകാശത്തോടുപദേശിക്കുന്ന മാമരങ്ങളാലും, പാറിപ്പാക്കുന്നതിനിടയിൽ പൂക്കാത്ത വള്ളിക്കുടിലുകളെച്ചിറകൊളിക്കൊണ്ടു കസുമിതങ്ങളാക്കുന്ന കൊച്ചുകിളികളാലും, മഞ്ഞുതുള്ളികഠം പററിനില്ക്കുന്ന തമാലപത്രങ്ങളിൽ മഴവില്ലണിയിച്ചുകൊണ്ടാടിക്കളിക്കുന്ന മയിലുകളാലും, മൃദുമേനികളായ മാനുകഠം മേഞ്ഞുകൊണ്ടിരിക്കുന്ന പുൽത്തകിടികളാലും, പാറമേൽ തട്ടി മുത്തു വിതറിക്കൊണ്ടു പായുന്ന പാലൊളി

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 19

അച്ഛനെപ്പോലെ,യേകാന്തരമ്യമാ-
മുച്ചശൈലത്തിൽ വാഴും ഭഗവാനേ,
ത്വച്ചരണങ്ങൾ കണ്ടു വണങ്ങുവാ-
നിച്ഛപൂണ്ടു കുതിച്ചു നടക്കുമ്പോൾ, 20

ച്ചോലകളാലും ശൌരിമല അതിമനോഹരമായിരിക്കുന്നു. ഹൃദ്യരൂപം=മനോഹരസ്വരൂപമുള്ള. സർവ്വസ്വവും=എല്ലാ മുതലും. ത്വൽപ്രിയാർത്ഥം=അങ്ങയുടെ പ്രീതിക്കുവേണ്ടി. സപ്രഹർഷം=സന്തോഷത്തോടെ. പ്രകൃതിദേവി തന്റെ അഴകുള്ള മുതലെല്ലാം ശാസ്താവായ അങ്ങയുടെ പ്രീതിക്കുവേണ്ടി ഇവിടെ അർപ്പിച്ചിരിക്കുന്നു. ശൌരിമലയിലെ അരണ്യപ്രദേശത്തിന്നു പ്രകൃതിയാൽ സ്വസൌന്ദര്യമെല്ലാം ശാസ്താവായ അങ്ങയ്ക്കുവേണ്ടി ഏകത്ര സമ്മിളിതമാക്കിയതുപോലെ മനോഹരതയുണ്ടെന്നു സാരം.

20. അച്ഛനെപ്പോലെ=അച്ഛനായ ശിവനെപ്പോലെ. ഏകാന്തരമ്യം=വിജനവും മനോഹരവുമായ, അസാധാരണ മനോഹരതയുള്ള. ഉച്ചശൈ

കുത്തുമൂത്ത കൽമുള്ളുകൾ കൊണ്ടതി
മാത്രദുർഗ്ഗങ്ങളീവനമാർഗ്ഗങ്ങൾ
താവകരായ ഞങ്ങൾ തൻ കാൽകൾക്കു
പൂവിരിച്ചവ പോലത്രേ തോന്നുന്നു! 21

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 22

ലം=ഉയന്ന പർവ്വതം. ഭഗവാൻ=ഐശ്വര്യം മുതലായ ആറു ഗുണങ്ങളുള്ളവൻ. ത്വച്ചരണങ്ങൾ=അങ്ങയുടെ കാലുകൾ. ഇച്ഛപൂണ്ട്=ആഗ്രഹിച്ച്.

21. കൽമുള്ളുകൾ=കല്ലുകളും മുള്ളുകളും. അതിമാത്രദുർഗ്ഗങ്ങൾ=അകത്തു കടന്നുകൂടുവാൻ വളരെ പ്രയാസമായവ. വനമാർഗ്ഗങ്ങൾ=കാട്ടുവഴികൾ. താവകർ=അങ്ങയുടെ ആളുകൾ. കൈലാസത്തിൽ പരമശിവനെന്നപോലെ ശൌരിമലയിൽക്കുടികൊള്ളുന്ന ശാസ്താവേ! അവിടുത്തെ കഴലിണ കണ്ടു വണങ്ങുവാൻ ദാസരായ അടിയങ്ങൾ കുതിച്ചുനടക്കുമ്പോൾ കുത്തുമൂത്ത കല്ലും മുള്ളുമുള്ള വഴികൾ പൂവിരിച്ചിട്ടിരിക്കുന്ന മാർഗ്ഗങ്ങൾപോലെയാണു് തോന്നുന്നതു്.

അദ്രിവാസ, നിന്നമ്പലം പൂകുവാ-
നെത്ര്യകാലടി നേക്കു വെയ്ക്കുന്നിതോ,
അത്ര മേല്പ്പോട്ടു കേറുന്നു നാഠംതോറു-
മെത്ര താണ നിലയിൽക്കിടന്നോരും! 23

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ!
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 24

---

23. അദ്രിവാസ = കുന്നിന്മേൽ കുടികൊള്ളുന്നവനേ. പൂകുവാൻ=പ്രാപിക്കുവാൻ. മേൽപ്പോട്ടു കേറുന്നു = ഉന്നതിയിലെത്തുന്നു. കുന്നിന്മേൽക്കുടികൊള്ളുന്ന അങ്ങയുടെ അമ്പലത്തിലേക്കു പോകുമ്പോൾ വെയ്ക്കുന്ന ഓരോ അടിയും താണവരെ ഉന്നതിയിലെത്തിക്കുകയാണു് ചെയ്യുന്നതു്. അമ്പലത്തിലെത്തിയാൽ താണവരെന്നനില ഇല്ലാതാകുമെന്നു സാരം. ഈശ്വരസാന്നിദ്ധ്യത്തിൽ അധഃകൃതന്മാരില്ലെന്നു ശൌരിമലദേവൻ വിളംബരപ്പെടുത്തിയിരിക്കുന്ന കഥ സുപ്രസിദ്ധമാകുന്നു. തിരുവിതാംകൂർ മഹാരാജാവിന്റെ ക്ഷേത്രപ്രവേശവിളംബരത്തിന്നു വളരെ മുമ്പുതന്നെ ഈ വിളംബരം നടപ്പിൽ വന്നിരിക്കുന്നു.

ഇത്തരം, വിഭോ, ദുഃഖഭൂയിഷ്ഠമാം
മർത്ത്യഭാവത്തിൽനിന്നു നിന്നൻപിനാൽ,
ഇദ്ധസൗഖ്യമാം ദിവ്യപദത്തിലേ-
ക്കുദ്ധൃതരായ്‌ച്ചരിക്കുന്നു സാധുക്കൾ! 25

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവ പ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 26

മീശരോമങ്ങൾകൊണ്ടു ചില കട്ടം-
ത്തൂശികൾ നട്ട ഭീഷണവക്ത്രത്തിൽ

---

25. വിഭോ = പ്രഭോ! ദുഃഖഭൂയിഷ്ഠം = ദുഃഖം അധികമായ. മർത്ത്യഭാവം=മനുഷ്യത്വം. നിന്നൻപിനാൽ=അങ്ങയുടെ കരുണയാൽ! ഇദ്ധസൗഖ്യം= സുഖം വർദ്ധിച്ചിരിക്കുന്ന. ദിവ്യപദം=ഉൽകൃഷ്ടസ്ഥാനം. ഉദ്ധൃതർ=ഉയർത്തപ്പെട്ടവർ. ചരിക്കുന്നു=സഞ്ചരിക്കുന്നു.

അങ്ങയുടെ കരുണയാൽ ദുഃഖഭൂയിഷ്ഠമായ മനുഷ്യത്വത്തിൽനിന്നു പരമാനന്ദപദത്തിലേക്കുയർത്തപ്പെട്ട ഈ സാധുക്കൾ ഇതാ ഇപ്പോൾ നിർബ്ബാധം സഞ്ചരിച്ചുകൊണ്ടിരിക്കുന്നു.

27. ഭീഷണവക്ത്രം = ഭയങ്കരമുഖം. ജീവനെൽക്കതിർക്കൊയ്ത്തുവാൾ = ജീവനാകുന്ന നെൽ

10715

ജീവനെല്ലതിർക്കൊയ്ത്തുവാളാമെകി-
റാവഹിക്കുന്ന കൂററൻകടുവാകൾ
സ്വാമിതൻ മലകേറുന്ന ഞങ്ങൾക്കായ്
സ്വാഗതം കഥിക്കുന്നു മുരൾച്ചയാൽ. 27

ശ്രീശബരിമലക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 28

മുൾച്ചെടിക്കൂട്ടർ ചില്ലയാകുന്ന കൈ
വെച്ചു തൊട്ടുതലോടി വനാന്തരേ!

ക്കതിരു കൊയ്യെടുക്കുവാനുള്ള വാളു്. എകിർ=ദംഷ്ട്ര. തുശിപോലുള്ള മീശയും ജീവൻ കൊയ്യെടുപ്പാനുള്ള വാളുപോലിരിക്കുന്ന ദംഷ്ട്രയുമുള്ള കൂററൻ കടുവകൾ ഇതാ ഞങ്ങൾക്കു മുരൾച്ചയാൽ സ്വാഗതം പറയുന്നു. (ശൌരിമലയിൽപ്പുലികൾ ധാരാളമുണ്ടെന്നു പ്രസിദ്ധം. അശുദ്ധിപ്പെട്ടവരെപ്പുലിപിടിക്കുമെന്നു വിശ്വാസവുമുണ്ടു്. ഈ ഭാഗം മുതൽ 33-ാംഖണ്ഡം കഴിയും വരെ പ്രതികൂലശക്തികളെ അനുകൂലശക്തികളായി വർണ്ണിച്ചിരിക്കുന്നു.)

29. വനാന്തരേ = കാട്ടിൽ. ഗാത്രങ്ങൾ = ശരീരങ്ങൾ. മലയിൽ നടക്കുമ്പോൾ മുള്ളുകൊണ്ടു

രക്തചന്ദനച്ചാറണിയിപ്പു നിൻ
ഭക്തർതൻ മുറിപ്പെട്ട ഗാത്രങ്ങളിൽ ! 29

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവ പ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമീയേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 30

മേദുരസടാജ്ജൂടമാം സിംഹത്തിൻ
മേഘരാവഗംഭീരമാം ഗജ്ജിതം
ഞങ്ങൾ തൻചെവി പൂകെ മുഴങ്ങുന്നു,
മംഗളം മദ്ദളാരവം പോലവേ! 31

പൊട്ടിയൊലിക്കുന്ന ചോരയെ ചെടികൾ ചില്ല കൈകൊണ്ടു തലോടി രക്തചന്ദനച്ചാറണിയിച്ച തായി ഉൽപ്രേക്ഷിച്ചിരിക്കുന്നു.

31. മേദുരസടാജ്ജൂടം = തടിച്ച ചിടക്കെട്ടുള്ള. സിംഹത്തിൻ = സിംഹത്തിൻെറ. മേഘരാവഗംഭീരം=ഇടിമുഴക്കംപോലെ ഗംഭീരമായതു്. ഗജ്ജിതം= അലച്ച്. മദ്ദളാരവം=മദ്ദളത്തിൻെറ ശബ്ദം. സടയുള്ള സിംഹത്തിൻെറ ഇടിവെട്ടുപോലുള്ള അലച്ച് ഞങ്ങളുടെ യാത്രയിൽ മദ്ദളംപോലെ മംഗളമായി മുഴങ്ങിക്കേൾക്കുന്നു.

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 32

ദാനനീർ കവിൾത്തട്ടിലുറന്ന കാ-
ട്ടാനകളുടെ ചിന്നം വിളിയെയോ,
കാനനലക്ഷ്മിയാളുടെ കോമള-
ഗാനമായ്ക്കേൾപ്പിതെങ്ങൾ തൻ കണ്ണങ്ങൾ! 33

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവപ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ,
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 34

---

33. ദാനനീർ = മദജലം. ഉറന്ന=പുറപ്പെട്ട. കാനനലക്ഷ്മിയാൾ=വനശ്രീ. കോമളഗാനം=മനോഹരഗീതം. മദജലമൊഴുകുന്ന കാട്ടാനകളുടെ ചിന്നം വിളി വനലക്ഷ്മിയുടെ മനോഹരഗീതമായിട്ടാണു ഞങ്ങൾ കേൾക്കുന്നതു്. (മുപ്പത്തൊന്നും മുപ്പത്തിമൂന്നും ഖണ്ഡങ്ങളിൽ പ്രാപ്യസ്ഥാനത്തിലേയ്ക്കുള്ള ഘോഷയാത്രയിലെ മദ്ദളധ്വനിയും ഭജനസങ്കീർത്തനവും വർണ്ണിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു)

വേദനയില്ല, ഭീതിയില്ലെങ്ങൾക്കു
ഖേദമില്ല, തണുപ്പില്ല, ചൂടില്ല;
ഭൂതനായക, നിന്നാളുകളിതാ,
വീതസംസാരരായീ പൊടുന്നനെ;
നിന്നടുക്കലേയ്ക്കുള്ള മഹത്താമീ
വന്യമാർഗ്ഗം വിമുക്തിമാർഗ്ഗം ധ്രുവം! 35

10715

---

35. ഈ ഖണ്ഡം ക്ഷേത്രം അഥവാ പ്രാപ്യ സ്ഥാനം അക്ഷിലക്ഷ്യമായതിന്നു ശേഷമുള്ള അനുഭവത്തെ വൎണ്ണിച്ചു കാണിക്കുന്നു. ഭീതി = ഭയം. ഖേദം = ദുഃഖം. ഭൂതനായക = പ്രമഥപതേ, അഥവാ പാഞ്ചഭൌതികമായ പ്രപഞ്ചത്തിന്റെ നാഥ! (ശാസ്താവിന്നു ഭൂതനാഥൻ എന്നു പൎയ്യായമുണ്ടു്) വീതസംസാരർ = സംസാരദുഃഖമില്ലാതായിത്തീൎന്നവർ. പൊടുന്നനെ = പെട്ടെന്നു്. മഹത്തു് = വലുതു്. വന്യമാർഗ്ഗം=കാട്ടുവഴി. വിമുക്തിമാർഗ്ഗം=മോക്ഷമാർഗ്ഗം. ധ്രുവം = നിശ്ചയം. (വിമുക്തിമാർഗ്ഗത്തിന്റെ വിശേഷണമായെടുക്കുന്നപക്ഷം സ്ഥിരമായ എന്നൎത്ഥം). ക്ഷേത്രത്തിന്റെ നടയി[illegible]യ ഞങ്ങൾക്കു വേദനയാകട്ടെ, ഭയമാകട്ടെ, ചൂടാകട്ടെ, തണുപ്പാകട്ടെ ഇല്ലാതായിക്കഴിഞ്ഞു. ഇപ്പോൾ ഒരു ദുഃഖവും ഞങ്ങൾക്കില്ല. അങ്ങുന്ന ഭൂതനാഥൻ (പ്രപ

ശ്രീശബരിമലയ്ക്കുമേൽ മേവുന്ന
കേശവശിവ പ്രേമവിപാകമേ,
ഹാ, ശരണമിയ്യേഴകൾക്കയ്യപ്പാ!
പാശമോചനം നിൻപദമൊന്നു താൻ! 36

ഞ്ചനായകൻ) ആണെന്നുള്ള വാസ്തവം ഇപ്പോഴാണു ദാസരായ ഞങ്ങൾക്കനുഭവപ്പെട്ടതു്. ഈയവസരത്തിൽ ഞങ്ങൾക്കു തോന്നുന്നു, "ഈ മല കയറൽതന്നെയാണു സംസാരതരണം; ഈ ദേവദർശനംതന്നെയാണു് മോക്ഷം."

വിദ്യാവിനോദിനി അച്ചുകൂടം, തൃശ്ശിവപേരൂർ.

വിൻസ്റ്റൺ ചർച്ചിൽ.

ഗ്രന്ഥകർത്താ:

ആർ. എം. മനയ്ക്കലാത്ത്.

വില 8 ണ.

നാസികളുടെ നശീകരണബോംബുകളെ കളിപ്പന്താടുന്ന മഹാപുരുഷൻെറ ഉജ്ജ്വലചരിത്രം ഇതാ പ്രസിദ്ധീകൃതമായിരിക്കുന്നു. മഹായുദ്ധത്തിൻെറ മഹാട്ടഹാസംമൂലം ലോകരാകമാനം ഭയവിത്രസ്തരായിരിക്കുന്ന കാലമാണല്ലോ ഇതു്. അക്രമവും അനീതിയും ദൈനംദിനം പ്രവൃദ്ധമായിക്കൊണ്ടുതന്നെ വരുന്നു. അഗതികളുടെ ദീനാക്രന്ദനങ്ങൾ വീണ്ടും വീണ്ടും അന്തരീക്ഷത്തിലുയരുന്നു. സ്വേച്ഛാധികാരപ്രമത്തതയുടെ നിഷ്ഠുരനിശ്വാസങ്ങളാണു് ഈ വിഷമതകൾക്കെല്ലാം നിദാനമെന്നു പറയേണ്ടതില്ലല്ലോ. ഈ ആപൽസന്ധിയിൽ വലിയൊരു ജനസമുദായത്തെ പരിരക്ഷിക്കുവാൻവേണ്ടി ഭയലേശംകൂടാതെ ബദ്ധപരികരനായിറങ്ങിയിട്ടുള്ള ആ മഹാൻ—വിൻസ്റ്റൺ ചർച്ചിൽ—എത്രമാത്രം പ്രശംസാർഹനാണെന്നു പറഞ്ഞറിയിക്കുവാൻ പ്രയാസം. വാക്ചാതുര്യം, ബുദ്ധികൂർമ്മത, ധൈര്യം എന്നീ ഗുണൌഘങ്ങളാൽ ആദിത്യനസ്തമിക്കാത്ത ബ്രിട്ടീഷുസാമ്രാജ്യത്തിൻെറ മന്ത്രിപദത്തിലേക്കുയർത്തപ്പെട്ട ആ സ്ഥിരോത്സാഹിയുടെ സുനിർമ്മലമായ ജീവചരിത്രം ഏവർക്കും വായിക്കാവുന്ന രീതിയിൽ എഴുതപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു. ലളിതസുന്ദരമായ ഭാഷ.

വി. സുന്ദരയ്യർ & സൺസ്,

തൃശ്ശിവപേരൂർ, :: :: എറണാകുളം.

ശരണമയ്യപ്പാ!

128

വള്ളത്തോൾ.